

УДК 614.253.4+371.322

ОПТИМІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ШЛЯХОМ ВЗАЄМОВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ

М. А. Оринчак, О. С. Човганюк, І. І. Вакалюк

ДВНЗ “Івано-Франківський національний медичний університет”

OPTIMIZATION OF THE PEDAGOGICAL PROCESS THROUGH THE MUTUAL VISITING OF THE LESSON

M. A. Orynychak, O. S. Chovhanyuk, I. I. Vakalyuk

SHEI “Ivano-Frankivsk National Medical University”

Актуальним завданням сучасної медичної освіти є покращення якості підготовки висококваліфікованих спеціалістів, зокрема студентів-стоматологів в аспекті майбутньої практичної діяльності. Оптимізація навчального процесу шляхом контрольного відвідування та взаємовідвідування заняття колективом кафедри направлена на надання допомоги молодим асистентам у вирішенні завдань по вдосконаленню навчально-виховного процесу у світлі вимог Болонського процесу в Україні.

Actual task of modern medical education is to improve the quality of training of highly qualified specialists, including dental students in terms of future practice. Optimization of the learning process through the control visit and mutual visiting of the lesson by staff of the department is aimed at helping young assistants to improve the educational process due to the Bologna Process in Ukraine.

Вступ. На сучасному етапі розвитку суспільства світова медична педагогічна наука здійснює пошук нових пріоритетів в освіті та вихованні студентів-медиків. Зміна характеру та змісту праці ставить перед нашим суспільством серйозні завдання, пов'язані із виведенням освіти України на рівень розвинених країн світу шляхом реформування її концептуальних, структурних та організаційних засад. Підвищення освітнього рівня підготовки висококваліфікованих спеціалістів для медичної галузі є важливою складовою навчального процесу на етапі інтеграції України в Болонський процес. Однією з найважливіших сфер розвитку євроінтеграції є сфера вищої освіти, де вона набула форм Болонського процесу [3].

Вимогами до сучасного заняття є: чіткість визначення навчальних цілей; їх єдність із освітніми та виховними цілями; дотримання чіткої структури заняття; визначення оптимального змісту та підбір навчального матеріалу заняття відносно до можливостей, зумовлених рівнем підготовки студентів; забезпечення заняття необхідним технічним обладнанням; вибір найбільш раціональних методів і

приймів навчання; забезпечення пізнавальної якості студентів; поєднання колективної роботи з диференційованим підходом до навчання; здійснення міжпредметних зв'язків; зв'язок теоретичних знань із практикою [1, 2].

Актуальним завданням сучасної медичної освіти є покращення якості підготовки висококваліфікованих спеціалістів, зокрема студентів-стоматологів в аспекті майбутньої практичної діяльності. Оптимізація навчального процесу шляхом контрольного відвідування та взаємовідвідування заняття колективом кафедри направлена на надання допомоги молодим асистентам у вирішенні завдань по вдосконаленню навчально-виховного процесу відповідно до вимог Болонського процесу в Україні.

Кожний викладач повинен прагнути досягти високих рівнів професійної компетентності, виявляти свою індивідуальність, реалізовувати свій освітній потенціал у межах обраної медичної професії.

Мета – покращення якості викладання предмета “Внутрішня медицина” шляхом взаємовідвідування практичних занять.

Основна частина. На кафедрі внутрішньої медицини стоматологічного факультету використовується багаторічний досвід викладання клінічної дисцип-

ліни, починаючи з 1945 року, коли була заснована кафедра пропедевтичної терапії, і з 1984 року, коли пройшла перепрофілізація кафедри в терапію стоматологічного факультету. На початку кожного навчального семестру на кафедрі складаються графіки проведення контрольних відвідувань заняття завідувачем кафедри та взаємовідвідувань викладачами. Метою взаємовідвідування та аналізу практичного заняття є не лише оцінка методики проведення заняття, а й вдосконалення навчально-виховного процесу, обмін досвідом, впровадження сучасних інноваційних технологій у навчальний процес згідно з положеннями Болонської декларації. За контролем виконання та якістю проведення взаємовідвідувань заняття відповідають завідувач кафедри та доценти, які мають багаторічний досвід проведення навчального процесу зі студентами.

Проведення практичного заняття обмежується часовими рамками (90 хвилин). За цей час надається можливість продемонструвати не лише структурні елементи заняття, але і педагогічні знахідки викладача, створення своєї системи навчально-виховної роботи зі студентами [5].

Викладач-відвідувач готується до відвідування заняття свого колеги, переглядає журнал, оцінює стан успішності студентів та індивідуальної роботи з слабо встигаючими студентами, ознайомлюється з матеріалом теми та рекомендованою літературою як основною, так і додатковою. При відвідуванні заняття викладач-відвідувач присутній на занятті від початку до кінця, фіксує свої спостереження, проводить аналіз заняття, оцінює унаочнення заняття, активність студентів, ступінь оволодіння практичними

навичками по обстеженню пацієнта та роботу викладача в цілому.

Оцінюється відповідність теми заняття та змісту навчального матеріалу, застосування методів, прийомів та форм організації навчально-пізнавальної роботи студентів в палаті, біля ліжка хворого, діяльність педагога, діяльність студентів, методи зворотного зв'язку, методи оцінювання знань з базових дисциплін, поточного матеріалу та вмінь студентів використовувати теоретичні знання в конкретній клінічній ситуації. Звертається увага на використання дидактичних та унаочнюючих матеріалів, зокрема історії хвороби конкретного хворого та архівних з теми заняття.

Важливим елементом оцінювання проведення заняття є визначення ступеня виконання наміченого плану та досягнення поставлених ним цілей та завдань, виступи присутніх на занятті, зауваження та пропозиції щодо позитивних і негативних сторін заняття, аналіз етапів і елементів заняття, узагальнення та висновок стосовно відвіданого заняття [4].

Основними критеріями для оцінки ефективності заняття є якість знань, умінь і навиків, набутих студентами під керівництвом викладача [2]. Викладач-відвідувач, за участю завідувача кафедри, підводить підсумки перевірки, наводяться зауваження та побажання, які записуються у журналі взаємовідвідувань та доводяться до відома викладачів кафедри.

Висновок. Взаємовідвідування є важливим елементом педагогічного процесу, сприяє покращенню якості викладання предмета "Внутрішня медицина", вдосконаленню та підвищенню методичного рівня навчально-виховного процесу в університеті.

Література

1. Бабанский Ю. К. Рациональная организация учебной деятельности / Ю. К. Бабанский. – М. : Знание, 1984. – 96 с.
2. Гладкий С. О. Взаємовідвідування занять як спосіб моніторингу якості навчального процесу / С. О. Гладкий // Моніторинг якості процесів і результатів освітньої діяльності : матеріали міжвузівської науково-методичної конференції, 27–28 березня 2003 року. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2003. – С. 43–45.

3. Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти: Постанова Кабінету Міністрів України № 1283 від 14.12.2011 р.

4. Філоненко М. М. Психологія спілкування / М. М. Філоненко. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 226 с.

5. Шишкіна Л. М. Як підготувати відкритий урок із спецпредметів : методичний посібник / Л. М. Шишкіна. – Алчевськ : ВПУ-40, 2012. – 50 с.

Отримано 24.09.14